

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

22. marts 2017¹

»Præjudiciel forelæggelse — retligt samarbejde i straffesager — direktiv 2012/13/EU — ret til information under straffesager — ret til at blive informeret om tiltalen — forkyndelse af en strafferetlig kendelse — fremgangsmåde — obligatorisk udpegelse af en befuldmægtiget — tiltalt person uden fast ophold i medlemsstaten og uden fast bopæl — indsigelsesfrist, der løber fra forkyndelsen for den befuldmægtigede«

I de forenede sager C-124/16, C-188/16 og C-213/16,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Amtsgericht München (byretten i München, Tyskland) ved afgørelser af 19. februar 2016 (C-124/16) og af 12. april 2016 (C-213/16), indgået til Domstolen henholdsvis den 29. februar 2016 og den 18. april 2016, og af Landgericht München I (den regionale ret i første instans i München I, Tyskland) ved afgørelse af 23. marts 2016 (C-188/16), indgået til Domstolen den 4. april 2016, i straffesagerne mod

Ianos Tranca (C-124/16),

Tanja Reiter (C-213/16)

og

Ionel Opria (C-188/16),

procesdeltager:

Staatsanwaltschaft München I,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J. L. da Cruz Vilaça, Domstolens vicepræsident, A. Tizzano (refererende dommer), og dommerne M. Berger, A. Borg Barthet og F. Biltgen,

generaladvokat: Y. Bot

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

¹ — Processprog: tysk.

efter at der er afgivet indlæg af:

- Staatsanwaltschaft München I ved H. Kornprobst, som befuldmægtiget
- den tyske regering ved T. Henze og M. Hellmann, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved R. Troosters og S. Grünheid, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 2, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 1 og 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til information under straffesager (EUT 2012, L 142, s. 1).
- 2 Disse anmodninger er blevet fremsat i forbindelse med straffesager mod Ianos Tranca og Ionel Opria for tyveri og mod Tanja Reiter for legemsbeskadigelse og modstand mod fuldbyrdsespersoner.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 2, stk. 1, i direktiv 2012/13 afgrænser sidstnævntes anvendelsesområde som følger:

»Direktivet finder anvendelse fra det tidspunkt, hvor en person af de kompetente myndigheder i en medlemsstat bliver gjort opmærksom på, at vedkommende er mistænkt eller tiltalt for at have begået en strafbar handling, indtil sagen afsluttes, dvs. indtil spørgsmålet om, hvorvidt den mistænkte eller tiltalte har begået den strafbare handling, er afgjort endeligt, herunder efter omstændighederne indtil der er idømt straf, og en eventuel appelsag er afgjort.«

- 4 I direktivets artikel 3, stk. 1, defineres retten til information om rettigheder således:

»Medlemsstaterne sikrer, at mistænkte eller tiltalte personer straks informeres om mindst følgende processuelle rettigheder, således som de finder anvendelse i henhold til den nationale lovgivning, med henblik på at muliggøre en effektiv udøvelse heraf:

[...]

c) retten til at blive informeret om tiltalen, jf. artikel 6

[...]«

- 5 Nævnte direktivs artikel 6, der bærer overskriften »Retten til information om tiltalen«, bestemmer i stk. 1 og 3:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at en mistænkt eller tiltalt modtager information om den strafbare handling, som udgør grundlaget for mistanken eller tiltalen. Denne information gives straks og i en tilstrækkelig detaljeret form til at sikre en retfærdig behandling af sagen og en effektiv udøvelse af retten til et forsvar.

[...]

3. Medlemsstaterne sikrer, at der, senest når grundlaget for tiltalen forelægges for en domstol, gives detaljeret information om tiltalen, herunder den strafbare handlingens art og den juridiske kvalificering af den, og om karakteren af den mistænkte eller tiltalte persons påståede deltagelse i udøvelsen af denne strafbare handling.«

Tysk ret

- 6 § 44 i Strafprozessordnung (den tyske lov om strafferetspleje, herefter »StPO«) fastsætter:

»Har en person uforskyldt været forhindret i at overholde en frist, genindsættes den pågældende på anmodning herom i sine tidligere rettigheder. Overskridelse af en ankefrist skal anses for at være uforskyldt, hvis den pågældende ikke er blevet vejledt i henhold til § 35a, stk. 1 og 2 [...]«

- 7 StPO's § 116 bestemmer:

»1) Retten udsætter fuldbyrdelsen af en fængslingskendelse, der kun er begrundet i, at der foreligger flugtfare, såfremt mindre vidtgående foranstaltninger giver tilstrækkelig grund til at forvente, at formålet med varetægtsfængslingen også kan opnås gennem de pågældende foranstaltninger. Følgende foranstaltninger kan navnlig komme på tale [...]

[...]

4. sikkerhedsstillelse fra tiltalte eller en anden person.«

- 8 StPO's § 116a, stk. 3, er affattet således:

»En tiltalt, der anmoder om udsættelse af fuldbyrdelse af arrestordren mod sikkerhed, og som ikke bor på det område, hvor denne lov finder anvendelse, er forpligtet til at bemyndige en person, der bor i den relevante retskreds, til at modtage forkyndelser.«

- 9 StPO's § 127a fastsætter:

»1) Har tiltalte ikke fast bopæl eller ophold på det område, hvor denne lov finder anvendelse, og er betingelserne for at udstede en arrestordre kun opfyldt, hvis der foreligger flugtfare, kan det undlades at træffe beslutning om eller opretholde en anholdelse, såfremt

1. det ikke må påregnes, at der som følge af handlingen idømmes en frihedsstraf eller anordnes en frihedsberøvende foranstaltning til forbedring og sikring, og

2. tiltalte stiller en passende sikkerhed for den forventede bøde og sagsomkostningerne.

2) § 116a, stk. 1 og 3, gælder tilsvarende.«

10 StPO's § 132, stk. 1, bestemmer:

»Når der er begrundet mistanke om, at tiltalte har gjort sig skyldig i en strafbar handling, og den pågældende ikke har fast bopæl eller ophold på det område, hvor loven finder anvendelse, kan det, såfremt betingelserne for at udstede en arrestordre ikke er opfyldt, med henblik på at sikre en gennemførelse af straffesagen anordnes, at den tiltalte

1. stiller en passende sikkerhed for den forventede bøde og sagsomkostningerne og
2. bemyndiger en person, der bor i den kompetente rets retskreds, til at modtage forkyndelser.«

11 StPO's § 410 har følgende affattelse:

»1) Tiltalte kan skriftligt eller ved erklæring, der af justitssekretæren optages i protokollen, til den ret, der har afsagt den strafferetlige kendelse, inden to uger fra dagen for dens forkyndelse gøre indsigelse mod den strafferetlige kendelse. [...]

2) Indsigelsen kan begrænses til bestemte klagepunkter.

3) Gøres der ikke indsigelse mod den strafferetlige kendelse inden for den fastsatte frist, anses den for en retskraftig dom.«

Twisterne i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

Sagerne C-124/16 og C-213/16

- 12 I sag C-124/16 kan Ianos Tranca, der er tiltalt for tyveri, idømmes en bøde på 20-30 dagbøder. I sag C-213/16 kan Tanja Reiter, der er tiltalt for legemsbeskadigelse og modstand mod fuldbyrdelsespersoner idømmes en bøde på 50-70 dagbøder. Det fremgår af forelæggelsesafgørelserne, at hverken Ianos Tranca eller Tanja Reiter har fast bopæl eller ophold i Tyskland eller i deres oprindelseslande.
- 13 Anklagemyndigheden i München havde anmodet den kompetente undersøgelsesdommer ved Amtsgericht München (byretten i München, Tyskland) om at udstede en arrestordre mod dem for at opretholde deres varetægtsfængsling på grund af risikoen for, at de ville forsvinde.
- 14 Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at undersøgelsesdommeren i forbindelse med behandlingen af denne anmodning ifølge tysk ret bl.a. skal vurdere, om fængslingen er forholdsmæssig, og med henblik herpå undersøge, om mindre indgribende foranstaltninger end fængsling kan komme på tale.
- 15 I sager som de i hovedsagerne omhandlede fastsætter StPO's §§ 116, 116a og 127a bl.a., at retten udsætter fuldbyrdelsen af en fængslingskendelse, der kun er begrundet i, at der foreligger flugtfare, såfremt den tiltalte kan stille passende sikkerhed til dækning af det bødebeløb, som den pågældende kan forventes at blive idømt.
- 16 Det fremgår desuden af disse bestemmelser, at en tiltalt, der ikke har ophold på tysk område, og over for hvem der er udstedt en sådan arrestordre, er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelser af foranstaltninger eller retsakter, som vedrører den pågældende.

- 17 I forbindelse med den undersøgelse, der går forud for udstedelsen eller fuldbyrdelsen af en arrestordre, skal undersøgelsesdommeren desuden efterprøve, om de pågældende alternative foranstaltninger gør det muligt at sikre en hurtig afslutning af straffesagen på de samme betingelser, som hvis den tiltalte havde været varetægtsfængslet.
- 18 Dette vil dog kun være tilfældet, hvis det er muligt at forkynde en strafferetlig kendelse for en tiltalt på en måde, så denne bliver endelig. Særligt når tiltaltes bopæl er ukendt, forudsætter dette, at denne strafferetlige kendelse kan forkyndes for den tiltaltes befuldmægtigede, og at denne forkyndelse udløser indsigelsesfristen, efter udløbet af hvilken nævnte strafferetlige kendelse anses for retskraftig og bliver eksigibel.
- 19 Den forelæggende ret tvivler dog på, at den procedure med en strafferetlig kendelse, der er fastsat i tysk ret, er i overensstemmelse med direktiv 2012/13, som fortolket af Domstolen i dom af 15. oktober 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686).
- 20 I denne dom fastslog Domstolen, at artikel 2, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 1 og 3, i direktiv 2012/13 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter det inden for rammerne af en straffesag kræves af en tiltalt person, som ikke er bosiddende i denne medlemsstat, at denne udpeger en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelse af en strafferetlig kendelse, som vedrører nævnte person, forudsat at denne person faktisk råder over den fulde frist, der er fastsat med henblik på at gøre indsigelse mod denne kendelse, dvs. at denne frist ikke kan forkortes med den tid, som den befuldmægtigede skal bruge for at fremsende nævnte kendelse til modtageren heraf.
- 21 Ifølge den forelæggende ret vil denne løsning, anvendt på de for denne verserende sager, hvori de tiltalte personers bopæl ikke er kendt, forhindre, at den strafferetlige kendelse bliver endelig. Da kendelsen ikke kan forkyndes personligt for modtageren heraf, kan indsigelsesfristen således ikke begynde at løbe.
- 22 Spørgsmålet er således ifølge den forelæggende ret, om tysk ret er i overensstemmelse med EU-retten som fortolket af Domstolen, for så vidt som denne nationale ret fortolkes således, at forkyndelsen af en strafferetlig kendelse for den forkyndelsesbefuldmægtigede for en tiltalt, som ikke har en kendt bopæl, udløser fristen for at gøre indsigelse mod denne kendelse, men at den tiltalte ikke desto mindre, hvis han overskrider denne frist, bevarer muligheden for at kræve genindsættelse i tidligere rettigheder med henblik på at gøre indsigelse mod nævnte kendelse.
- 23 Den forelæggende ret har anført, at alternativet til denne mulighed for at gøre brug af en befuldmægtiget, når den tiltalte ikke har en kendt bopæl, som i så fald vil bestå i at fuldbyrde den arrestordre, der er udstedt over for denne og at anholde ham med henblik på at gøre det muligt at forkynde den strafferetlige kendelse for ham, forekommer strengere end den foreslåede fortolkning af national ret. Den forelæggende ret er også af den opfattelse, at denne fortolkning overholder princippet om en retfærdig rettergang, for så vidt som tiltalte har fået oplyst den befuldmægtigedes navn og adresse, at tiltalte er blevet gjort bekendt med den befuldmægtigedes betydning og er frit stillet til at forhøre sig hos denne om, hvorvidt der er afsagt en strafferetlig kendelse mod ham.
- 24 På denne baggrund har Amtsgericht München (byretten i München) besluttet at udsætte sine afgørelser om, hvorvidt de omhandlede arrestordrer skal udstedes, og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål, som er enslydende formuleret i sagerne C-124/16 og C-213/16:
- »1) Er artikel 2 og artikel 6, stk. 1 og 3, i [direktiv 2012/13] til hinder for en bestemmelse i en medlemsstat,

hvorefter en tiltalt i en straffesag, der ikke har nogen bopæl i denne medlemsstat, er forpligtet til at bemyndige en person til at modtage forkyndelsen af den strafferetlige kendelse, der er rettet mod ham,

også selv om tiltalte som følge heraf ikke råder over den fulde frist til at fremsætte indsigelse imod den strafferetlige kendelse,

men han heller ikke har nogen adresse, på hvilken den strafferetlige kendelse påviseligt kan meddeles ham, og meddelelsen af den forkyndelsesbefuldmægtigedes navn og adresse giver tiltalte mulighed for at holde den forkyndelsesbefuldmægtigede orienteret om, hvor en strafferetlig kendelse med bevis om underretningen kan sendes til, så han modtager den?

2) Er artikel 2, stk. 1, og artikel 6, stk. 1 og 3, i [direktiv 2012/13] til hinder for en bestemmelse i en medlemsstat,

hvorefter en tiltalt i en straffesag, der ikke har nogen bopæl i denne medlemsstat, er forpligtet til at bemyndige en person til at modtage forkyndelsen af den strafferetlige kendelse, der er rettet mod ham,

og forkyndelsen over for den forkyndelsesbefuldmægtigede uden videre er nok til at beregne fristen til at fremsætte indsigelse,

når den pågældende, hvis han overskrider den frist, der er beregnet på denne måde, kan kræve genindsættelse i tidligere rettigheder, og det i så fald er tilstrækkeligt til at opnå en sådan genindsættelse, at han kun begrunder det med, at den strafferetlige kendelse er blevet videresendt til ham, og han, efter at denne videresendelse er gennemført, har fremsat indsigelse inden for fristen, og han altså som følge af genindsættelsen efterfølgende kan gøre gældende, at fristen til at fremsætte indsigelse skal gælde i uforkortet længde,

selv hvis lovens hovedregel er, at den strafferetlige kendelse kan fuldbyrdes i tilfælde af fristoverskridelse?»

Sag C-188/16

- 25 Ionel Opria er en rumænsk statsborger, der er tiltalt for tyveri i Tyskland. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at denne person ikke har fast bopæl eller ophold hverken på tysk område eller i sit oprindelsesland.
- 26 Ionel Opria udpegede en befuldmægtiget med henblik på forkyndelse af enhver strafferetlig foranstaltning, som vedrører ham. Efter anmodning fra anklagemyndigheden afsagde Amtsgericht München (byretten i München) den 13. oktober 2015 en strafferetlig kendelse over for den pågældende og idømte ham en bøde på 300 EUR. Denne strafferetlige kendelse blev forkyndt for den udpegede befuldmægtigede, som den 27. oktober 2015 bekræftede modtagelsen af disse dokumenter.
- 27 Da retten ikke modtog nogen erklæring fra tiltalte inden for indsigelsesfristen, gav nævnte retsjustitskontor den 11. november 2015 nævnte kendelse en påtegning om, at den var blevet retskraftig.
- 28 Under henvisning til dom af 15. oktober 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686), anmodede statsadvokaten som den fuldbyrdende myndighed, efter at have tabt adskillige andre sager med henblik på at fastslå lovligheden af straffens fuldbyrdelse, rettens kontor om at slette nævnte påtegning. Denne anmodning blev afslået ved afgørelse af 2. februar 2016. Statsadvokaten anlagde derefter sag med påstand om at slette påtegningen for Amtsgericht München (byretten i München),

der ved kendelse af 17. februar 2016 afviste at realitetsbehandle sagen. Den 22. februar 2016 appellerede statsadvokaten ved en »*sofortige Beschwerde*« (omgående kære) denne afgørelse til Landgericht München I (den regionale ret i første instans i München I).

- 29 Den forelæggende ret har anført, at afgørelsen af den for denne verserende tvist vedrørende lovligheden af at anbringe fuldbyrdelsespåtegningen på den omhandlede strafferetlige kendelse, afhænger af spørgsmålet om, hvorvidt indsigelsesfristen begyndte at løbe fra forkyndelsen af den strafferetlige kendelse for den befuldmægtigede.
- 30 Efter at have konstateret, at i overensstemmelse med dom af 15. oktober 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686), forudsætter forpligtelsen for en tiltalt i en straffesag til under visse omstændigheder at udpege en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelse af en strafferetlig kendelse, som vedrører nævnte person, at denne person faktisk råder over den fulde frist, der er fastsat med henblik på at gøre indsigelse mod den strafferetlige kendelse, har den forelæggende ret undersøgt forskellige fortolkninger af den omhandlede tyske ret, som vil kunne gøre det muligt at opfylde denne betingelse.
- 31 Ifølge den forelæggende ret kunne en første fortolkning bestå i, at indsigelsesfristen først udløses på det tidspunkt, hvor den tiltalte faktisk har fået kendskab til den strafferetlige kendelse, som vedrører ham. Denne fortolkning vil dog i det væsentlige være contra legem, da gældende tysk ret klart bestemmer, at denne frist løber fra forkyndelsen af denne kendelse for den befuldmægtigede.
- 32 En anden fortolkning kunne bestå i ex officio at antage, at enhver forkyndelse af strafferetlige kendelser for befuldmægtigede skal afvises, hvilket er forbundet med væsentlige indgreb i den nationale retsorden.
- 33 I henhold til den tredje mulige fortolkning af denne ret kunne de nationale bestemmelser om genindsættelse i tidligere rettigheder sammenholdes med artikel 6 i direktiv 2012/13. Indsigelsen mod den strafferetlige kendelse kan således ex officio anses for at være blevet indgivet inden for fristen, når den er fremsat skriftligt senest to uger efter det tidspunkt, hvor den pågældende person faktisk har fået kendskab til denne kendelse.
- 34 Da Landgericht München I (den regionale ret i første instans i München I) imidlertid tvivler på, at sidstnævnte fortolkning er i overensstemmelse med direktiv 2012/13, har den besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 2, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 1 og 3, i [direktiv 2012/13] fortolkes således, at de er til hinder for bestemmelser i en medlemsstat, hvorefter en strafferetlig kendelse mod en tiltalt i en straffesag, der ikke har fast bopæl eller opholdssted i den pågældende medlemsstat, kan forkyndes for en person, som af den tiltalte er befuldmægtiget til at modtage forkyndelsen af foranstaltninger over for den pågældende, med den virkning, at den strafferetlige kendelse efter udløbet af indsigelsesfristen på to uger, som løber fra forkyndelsen for den befuldmægtigede, bliver retskraftig, også i tilfælde, hvor en sådan tiltalt, som inden for to uger regnet fra det tidspunkt, hvor han faktisk får kendskab til den strafferetlige kendelse, indgiver skriftlig indsigelse mod den strafferetlige kendelse, i henhold til medlemsstatens retsregler skal indrømmes genindsættelse i tidligere rettigheder, uden at der er indgivet anmodning herom, med den retsvirkning, at sagen fra vedtagelsen af afgørelsen om genindsættelse skal fortsættes på samme måde, som hvis indsigelsen var blevet fremsat rettidigt?«

Om de præjudicielle spørgsmål

- 35 Med deres spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker de forelæggende retter nærmere bestemt oplyst, om artikel 2, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 1 og 3, i direktiv 2012/13 skal fortolkes således, at de er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat som den i hovedsagen omhandlede, der fastsætter, at en tiltalt i en straffesag, der hverken har fast opholdssted i den pågældende medlemsstat

eller har fast bopæl i sidstnævnte medlemsstat eller i sit oprindelsesland, er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelsen af en strafferetlig kendelse, som vedrører ham, og at fristen for at gøre indsigelse mod denne kendelse, inden denne bliver eksigibel, løber fra forkyndelsen af nævnte kendelse for denne befuldmægtigede, idet den pågældende person imidlertid kan kræve genindsættelse i tidligere rettigheder, hvis vedkommende faktisk ikke har fået kendskab til den omhandlede strafferetlige kendelse.

- 36 Med henblik på at besvare disse spørgsmål bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at forkyndelsen af en strafferetlig kendelse som den, der er fastsat i den i hovedsagen omhandlede tyske ret, bl.a. henset til artikel 2, 3 og 6 i direktiv 2012/13, skal anses for en form for underretning om tiltalen mod den pågældende person, således at forkyndelsen skal efterleve de krav, der er fastsat i denne artikel 6 (dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 61).
- 37 Direktiv 2012/13 regulerer ganske vist ikke fremgangsmåden for, hvordan informationen om tiltalen som fastsat i direktivets artikel 6 skal meddeles denne person (dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 62).
- 38 Denne fremgangsmåde må imidlertid ikke være til skade for formålet med bl.a. denne artikel, som består i at gøre det muligt for personer, der mistænkes eller tiltales for at have begået en strafbar handling, at forberede deres forsvar, og at sikre en retfærdig behandling af sagen, således som det også fremgår af 27. betragtning til direktivet (dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 63).
- 39 I den foreliggende sag fremgår det af forelæggelsesafgørelserne, at den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning fastsætter, at den strafferetlige kendelse forkyndes for den tiltalte persons befuldmægtigede, og at den tiltalte har en frist på to uger til at gøre indsigelse mod denne kendelse, idet fristen begynder at løbe fra kendelsens forkyndelse for nævnte befuldmægtigede. Efter udløbet af denne frist bliver den strafferetlige kendelse retskraftig.
- 40 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at såvel formålet om at gøre det muligt for tiltalte at forberede sit forsvar som nødvendigheden af at undgå enhver forskelsbehandling mellem på den ene side tiltalte personer, hvis bopæl henhører under anvendelsesområdet for den omhandlede nationale lovgivning, og på den anden side tiltalte personer, hvis bopæl ikke henhører herunder, som er de eneste, der er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på forkyndelse af retsafgørelser, kræver, at den tiltalte person råder over den fulde indsigelsesfrist (dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 65).
- 41 I denne forbindelse er det ganske vist korrekt, at såfremt den i hovedsagen omhandlede frist på to uger først begyndte at løbe fra det tidspunkt, hvor den tiltalte faktisk har fået kendskab til den strafferetlige kendelse, ville det således sikres, at denne person råder over denne frist i sin helhed (dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 66).
- 42 Artikel 6 i direktiv 2012/13 kræver imidlertid ikke, at nævnte frist begynder at løbe på det tidspunkt, hvor den tiltalte faktisk har fået kendskab til den strafferetlige kendelse, som vedrører ham. Den kræver derimod en retfærdig behandling af sagen, og at den effektive udøvelse af retten til et forsvar sikres.
- 43 Domstolen har dog allerede fastslået, at dette er tilfældet, når en national lovgivning fastsætter, at indsigelsesfristen begynder at løbe fra forkyndelsen af den strafferetlige kendelse for tiltaltes befuldmægtigede, såfremt varigheden af denne frist ikke forkortes med den tid, som den befuldmægtigede har brugt for at fremsende den strafferetlige kendelse til modtageren heraf, således at denne råder over den fulde nævnte frist (jf. dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 67).

- 44 Det tilkommer således hver enkelt medlemsstat i dets retsorden at fastslå retsvirkningerne af udløbet af en sådan frist, herunder navnlig betingelserne for, at en strafferetlig afgørelse bliver endelig og eksigibel.
- 45 Når dette er sagt, ville det være i åbenbar strid med formålet med artikel 6 i direktiv 2012/13, som nævnt i nærværende doms præmis 38, hvis modtageren af en strafferetlig kendelse som den i hovedsagen omhandlede, der var blevet endelig og eksigibel, ikke længere kunne gøre indsigelse mod denne, hvis han ikke havde haft kendskab til denne kendelse og indholdet heraf på det tidspunkt, hvor han kunne have udøvet sin ret til forsvar, fordi kendelsen i mangel af en kendt bopæl ikke var blevet personligt forkyndt for ham.
- 46 I en sådan situation ville modtageren af en sådan kendelse således langt fra råde over den fulde frist til at gøre indsigelse mod denne, idet han helt ville blive frataget denne frist.
- 47 Medlemsstaterne skal således sikre, at de tiltalte eller de mistænkte under en straffesag, der, under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede, først modtager underretning om tiltalen mod dem på det tidspunkt i processen, hvor den endelige afgørelse om domfældelse fuldbyrdes, ikke desto mindre bevarer muligheden for at udøve deres ret til forsvar fuldt ud. Med henblik herpå skal en tiltalt, når den pågældende faktisk har fået kendskab til en strafferetlig afgørelse, som vedrører ham, stilles på samme måde, som hvis nævnte afgørelse var blevet forkyndt for ham personligt, og han skal bl.a. kunne råde over den fulde indsigelsesfrist.
- 48 Selv om den nationale ret fastsætter, at en strafferetlig afgørelse bliver endelig efter udløbet af indsigelsesfristen, som løber fra forkyndelsen af kendelsen for den omhandlede persons befuldmægtigede, gør den det dog, som de forelæggende retter har anført, desuden muligt at kræve genindsættelse i tidligere rettigheder og således de facto at råde over en frist af samme varighed til at gøre indsigelse mod denne kendelse, fra det tidspunkt, hvor den berørte person har fået kendskab hertil.
- 49 Det påhviler således de forelæggende retter at fortolke den nationale ret, herunder navnlig proceduren for genindsættelse i tidligere rettigheder og de betingelser, der knytter sig til anvendelsen af denne procedure, i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i artikel 6 i direktiv 2012/13.
- 50 Henset til ovenstående betragtninger skal de præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 2, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 1 og 3, i direktiv 2012/13 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat som den i hovedsagen omhandlede, der fastsætter, at en tiltalt i en straffesag, der hverken har fast opholdssted i den pågældende medlemsstat eller har fast bopæl i sidstnævnte medlemsstat eller i sit oprindelsesland, er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelsen af en strafferetlig kendelse, som vedrører ham, og at fristen for at gøre indsigelse mod denne kendelse, inden denne anses for eksigibel, løber fra forkyndelsen af nævnte kendelse for denne befuldmægtigede.
- 51 Artikel 6 i direktiv 2012/13 kræver imidlertid i forbindelse med fuldbyrdelsen af den strafferetlige kendelse, at den omhandlede person, så snart vedkommende faktisk har fået kendskab til denne kendelse, stilles på samme måde, som hvis nævnte afgørelse var blevet forkyndt for ham personligt, og han skal bl.a. kunne råde over den fulde indsigelsesfrist, idet han eventuelt genindsættes i tidligere rettigheder.
- 52 Det påhviler den forelæggende ret at sikre, at den nationale procedure for genindsættelse i tidligere rettigheder og de betingelser, der knytter sig til anvendelsen af denne procedure, finder anvendelse i overensstemmelse med disse krav, og at denne procedure således muliggør en effektiv udøvelse af de rettigheder, som nævnte artikel 6 fastsætter.

Sagsomkostningerne

- 53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 2, artikel 3, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 1 og 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til information under straffesager skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat som den i hovedsagen omhandlede, der fastsætter, at en tiltalt i en straffesag, der hverken har fast opholdssted i den pågældende medlemsstat eller har fast bopæl i sidstnævnte medlemsstat eller i sit oprindelsesland, er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelsen af en strafferetlig kendelse, som vedrører ham, og at fristen for at gøre indsigelse mod denne kendelse, inden denne anses for eksigibel, løber fra forkyndelsen af nævnte kendelse for denne befuldmægtigede.

Artikel 6 i direktiv 2012/13 kræver imidlertid i forbindelse med fuldbyrdelsen af den strafferetlige kendelse, at den omhandlede person, så snart vedkommende faktisk har fået kendskab til denne kendelse, stilles på samme måde, som hvis nævnte afgørelse var blevet forkyndt for ham personligt, og han skal bl.a. kunne råde over den fulde indsigelsesfrist, idet han eventuelt genindsættes i tidligere rettigheder.

Det påhviler den forelæggende ret at sikre, at den nationale procedure for genindsættelse i tidligere rettigheder og de betingelser, der knytter sig til anvendelsen af denne procedure, finder anvendelse i overensstemmelse med disse krav, og at denne procedure således muliggør en effektiv udøvelse af de rettigheder, som nævnte artikel 6 fastsætter.

Underskrifter